

लोक सेवा आयोग

नेपाल कृषि सेवा, एगू एक्सटेन्सन, हर्टिकल्चर, एग्रोनोमी, प्लान्ट प्रोटेक्सन, एगू. इको. एण्ड मार्केटिङ्ग र स्वायल साइन्स समूहका, राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ३०

प्रथम चरण – लिखित परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्कभार	समय
प्रथम	कृषि विज्ञान	१००	४०	वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice)	१००X१ = १००	१ घण्टा १५ मिनेट
द्वितीय	समूहसँग सम्बन्धित विषय	१००	४०	विषयगत (Subjective)	१०X१० = १००	३ घण्टा

द्वितीय चरण

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- पाठ्यक्रमको प्रथम र द्वितीय पत्रको विषयवस्तु फरक फरक हुनेछन ।
- माथि उल्लिखित समूहको पाठ्यक्रमको प्रथम पत्रको विषयवस्तु एउटै हुनेछ । द्वितीय पत्रका विषयवस्तु समुह अनुसार फरक फरक हुनेछन् ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- प्रथम पत्रका पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको संख्या निम्नानुसार हुनेछ । द्वितीय पत्रको पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको संख्या द्वितीय पत्रको पाठ्यक्रम उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।

प्रथम पत्रका एकाई	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
प्रश्न संख्या	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50

- प्रथम पत्रमा वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice) प्रश्नहरूको उत्तर सही दिएमा प्रत्येक सही उत्तर बापत १ (एक) अङ्क प्रदान गरिनेछ, भने गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अर्थात् ०.२ अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- द्वितीय पत्रको विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका १० अङ्कका प्रश्नहरूको हकमा १० अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- द्वितीय पत्रको पाठ्यक्रमलाई ४ वटा खण्ड/एकाईमा विभाजन गरिएको छ, ४ वटा खण्ड/एकाईको लागि ४ वटै उत्तरपुस्तिका दिइनेछ र परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्ड/एकाईका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्ड/एकाईको उत्तर पुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ (तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागू भएको माथि उल्लिखित समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०६२/२/२३ देखि

लोक सेवा आयोग
नेपाल कृषि सेवा, एगू एक्सटेन्सन, हर्टिकल्चर, एग्रोनोमी, प्लान्ट प्रोटेक्सन, एगू. इको. एण्ड मार्केटिङ्ग
र स्वायल साइन्स समूहका, राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र:- कृषि विज्ञान

- 1. HISTORICAL BACKGROUND OF AGRICULTURE IN NEPAL. 5%**
 - 1.1 Past and present agriculture organizations, national, regional, district level agricultural organizations.
 - 1.2 Green revolution, agriculture production status, land management and distribution system.

- 2. CURRENT PLAN 5%**
 - 2.1 Plan-concept, goals, target and strategies
 - 2.2 The poverty situation
 - 2.3 Medium-term expenditure framework (MTEF), implementation, monitoring and evaluation of development projects
 - 2.4 Agriculture Decade (10th & 11th five year plan)
 - 2.5 Characteristics and features of a good governance

- 3. NATIONAL AGRICULTURE POLICY 2061 5%**
 - 3.1 Background, goals and objectives, policies. Agriculture productivity and production
 - 3.2.1. Agricultural productivity & Production
 - 3.2.2. Development of commercial and competitive agriculture system
 - 3.2.3. Monitoring and evaluation arrangement of national agriculture policy, public private partnership

- 4. SUB-SECTOR STRATEGIES (GENERAL) 5%**
 - 4.1. Agriculture sector in five year plan
 - 4.2. Decentralization
 - 4.3. National Agricultural Research system (NARS) and vision

- 5. AGRICULTURE RESEARCH, EXTENSION AND EDUCATION 5%**
 - 5.1. Major functions of agriculture research, extension & education in Nepal
 - 5.2. Linkage and coordination
 - 5.3. Public, private, NGOs, CDOs, farmer groups involvement in agriculture research, extension and education
 - 5.4. Participatory technology development, participatory planning, monitoring, evaluation and feedback

- 6. AGRICULTURAL PERSPECTIVE PLAN (APP), PRIORITIES AND STRATEGIES 5%**
 - 6.1. Background, major focuses/thrusts, implementation process and status, constraint, monitoring and evaluation, APP-SP (Support program)
 - 6.2. High value commodities, post-harvest, value addition and marketing

- 7. AGRICULTURAL LEGISLATION 5%**
 - 7.1. Agriculture legislation, their objectives and justification

लोक सेवा आयोग

नेपाल कृषि सेवा, एगू एक्सटेन्सन, हर्टिकल्चर, एग्रोनोमी, प्लान्ट प्रोटेक्सन, एगू. इको. एण्ड मार्केटिङ्ग र स्वायल साइन्स समूहका, राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 8. WTO/REGIONAL TRADE/SAFTA 5%**
- 8.1. World Trade Organization (WTO), South Asia free trade agreement (SAFTA), effects, implication and strategies of WTO in Nepalese agriculture
- 8.2. Comparative advantages of Nepalese agriculture
- 8.3. Comparativeness, agriculture commercialization, trade (import & export of agriculture products), impact of green economic policy on agriculture agro-industries
- 8.4. Implication of sanitary & Phyto-sanitary (SPS) Agreement in Nepalese agriculture trade, consumers interest and environment, Harmonization of quarantine standards
- 9. NATURAL RESOURCE & ENVIRONMENT CONSERVATION, POPULATION AND DENSITY 5%**
- 9.1. Soil water resources, natural resources conservation, promotion and utilization
- 9.2. Use of fertilizers, pesticides (chemicals) and their implications
- 9.3. Food safety, recent trends of crop production integrated pest, crop, and plant nutrient (IPM, ICM, IPNM), bio-diversity and agro-biodiversity, conservation and utilization
- 9.4. Environmental issues and sustainability
- 9.5. Organic agriculture and organic products
- 9.6. Land use planning
- 9.7. Population census, 2001
- 9.8. Population and implication on agriculture, development, education, environment, health
- 9.9. Agricultural census 2001
- 9.10. Gender issues and woman empowerment
- 10. CLIMATE CHANGE/DISASTER MANAGEMENT 5%**
- 10.1. General climatic conditions of Nepal
- 10.2. Climate change and its implication in agriculture
- 10.3. Agricultural strategies for climate change (development of varieties, breeds, species, management etc.)
- 10.4. Global warming, disaster (landslide, drought, flood, cold spell, earthquake, pest outbreak etc.) and their mitigation
- 10.5. Importance of temperature, rainfall, wind pressure, solar radiation, evapo-transpiration, relative humidity etc.
- 10.6. Weather observation and instruments use in Nepal
- 10.7. Satellite use and remote sensing
- 11. AGRICULTURAL TECHNOLOGY AND MANAGEMENT 50%**
- 11.1. Importance of agricultural weeds in crop production and its control measures
- 11.2. Principles and practices of seed, production, quality testing, processing, handling and storage, and concept and principles of variety release and crop production in Nepal
- 11.3. Scope of plant genetic resources in sustainable agriculture development of Nepal
- 11.4. Importance and principles of disease and pests, pesticides management and integrated pest management

लोक सेवा आयोग

नेपाल कृषि सेवा, एगू एक्सटेन्सन, हर्टिकल्चर, एग्रोनोमी, प्लान्ट प्रोटेक्सन, एगू. इको. एण्ड मार्केटिङ्ग र स्वायल साइन्स समूहका, राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 11.5. Roles of pollinators in agricultural crop
- 11.6. Industrial importance if insects microorganism, fungus, bacteria, and Nematodes in plant protection
- 11.7. Principles and importance, scope and potentiality of horticulture in Nepal
- 11.8. Importance of horticulture and cash crop in crop diversification and commercialization of agriculture in Nepal
- 11.9. Horticultural crops of agro-forestry and environmental protection
- 11.10. Strategies of commercialization of high value commodities
- 11.11. Plant nutrients and environment, use and misuse of fertilizer
- 11.12. Concept of soil fertility and productivity, essential plant nutrients
- 11.13. Soil organic matter microorganism and its importance in sustainable soil management
- 11.14. Soil reaction, (pH) and liming, major fertilizers and their nutrient contents
- 11.15. Concept of integrated plant nutrient systems (IPNS) and their significance
- 11.16. Historical perspective of agricultural extension Development in Nepal, Role of Modern concept and principles in agricultural extension in Nepalese agricultural and rural development, extension system approaches
- 11.17. Role of information and communication in agriculture development
- 11.18. Recent status, constraint in program implementation, monitoring and evaluation of APP efforts and policies
- 11.19. Farm management study in Nepal and its content
- 11.20. Statistical information of Nepalese Agriculture, contents in it
- 11.21. Linkage of agro-industries with agri- marketing infrastructure
- 11.22. Comparative and competitive advantage seeking behaviour in agriculture
- 11.23. Nepalese Agro-industries, Characters and factors of their sustainability
- 11.24. Economic viewpoints of cooperative development strategy for agricultural production, growth and commercialization
- 11.25. Agricultural Gross Domestic Product and shares by sb-sector in recent years

वस्तुगत बहुउत्तर नमूना प्रश्नहरू (Sample Questions)

1. The agricultural year in Nepal was celebrated in
(A) 2030/31 (B) 2028/29 (C) 2032/33 (D) 2036/37
2. Which type of soil is most preferable for the cultivation of crops
(A) Sandy (B) Loam (C) Sandy loam (D) None
3. Drift is most influenced by
(A) Pressure of the pump (B) Seletivity of the chemical
(C) Droplet size and wind velocity (D) Inversion layer